

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.3.2019.
COM(2019) 139 final

2019/0080 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o dodjeli sredstava koja su opozvana iz projekata u okviru 10. europskog razvojnog
fonda u svrhu obnove Instrumenta mirovne pomoći za Afriku**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Instrument mirovne pomoći za Afriku (APF) osnovan je 2003. unutar okvira Sporazuma iz Cotonoua¹ te se financira iz Europskog razvojnog fonda (ERF) koji ne pripada općem proračunu Unije. APF je postao jedan od ključnih instrumenata za provedbu suradnje u vezi s pitanjima mira i sigurnosti između Afrike i EU-a.

U okviru trenutnog 11. ERF-a za APF je prvotno dodijeljen iznos od 750 milijuna EUR za razdoblje 2014.–2020. Pri određivanju tog iznosa, koji se temeljio na obvezama APF-a u okviru 10. ERF-a, nije se u dovoljnoj mjeri uzeo u obzir nagli porast financijskog opsega APF-a nakon 2012., koji se nastavio do 2015., kada je Komisija ograničila svoja sredstva za operacije potpore miru na 80 % tadašnje stope UN-a za stipendije pripadnicima postrojbi i policije koji su raspoređeni u okviru operacija potpore miru pod afričkim vodstvom. Uvođenje te gornje granice dovelo je do stabilizacije, ali ne i smanjenja isplata APF-a jer su uštede dobivene uvođenjem gornje granice doprinosa Instrumenta mirovne pomoći za Afriku za potrebe stipendija prebijene povećanjem ukupnog broja financiranih operacija potpore miru. Slijedom toga, zahtjevi za financiranje iz APF-a uskoro su premašili raspoloživi iznos. Stoga je APF do sada bio triput obnavljan te iznosi ukupno 835 milijuna EUR: dvije obnove dodatnim sredstvima od 150 milijuna EUR (odluka od 24. rujna 2015.² odnosno 2. kolovoza 2016.³) za program djelovanja za razdoblje 2014.–2016. i treća obnova dodatnim sredstvima u iznosu od 535 milijuna EUR (odluka od 2. kolovoza 2016.⁴) za financiranje programa djelovanja za razdoblje 2017.–2018. Porast u zahtjevima ponajviše se odnosi na nastavak financiranja postojećih operacija (misija Afričke unije u Somaliji – AMISOM) te na uspostavu novih operacija potpore miru (misija Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država u Gvineji Bisau – ECOMIB, Multinacionalna zajednička jedinica protiv skupine Boko Haram – MNJTF, Zajednička jedinica G5 Sahel). U okviru 11. ERF-a iz APF-a je dosad dodijeljeno ukupno 1 627,3 milijuna EUR⁵. Taj je iznos znatno veći od obveza u okviru prethodnih ERF-ova, što pokazuje povećano ulaganje sredstava ERF-a u mir i sigurnost.

U odluci COREPER-a od 10. svibnja 2016. o obnovi APF-a utvrđena su sredstva za taj instrument do kraja 2018., ali nisu obuhvaćene financijske potrebe za posljednje dvije godine 11. ERF-a, koje odgovaraju programu djelovanja APF-a za razdoblje 2019.–2020. Sredstva za razdoblje od 2019. do 2020. trebala bi biti dovoljna za ispunjenje trajnih potreba Afričke unije i afričkih regionalnih organizacija za rješavanje postojećih i novih sigurnosnih kriza u Africi. Treba osigurati predvidljivost i održivost financiranja potreba APF-a. Financijske potrebe APF-a do kraja 2020. trenutno se procjenjuju na 814 860 000 EUR.

Cilj je ovog nacrt prijedloga odluke Vijeća pribaviti odobrenje Vijeća za uporabu sredstava koja su opozvana iz 10. ERF-a da bi se APF obnovio dodatnim iznosom od 445 860 000 EUR, od kojih će 431 000 000 EUR doprinijeti financiranju zahtjeva APF-a do kraja 2020., a 14 860 000 EUR pokrit će rashode Komisije za potporu. Ta će se sredstva

¹ Sporazum o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država, s jedne strane, i Europske zajednice i njezinih država članica, s druge strane, potpisan u Cotonouu 23. lipnja 2000.

² Odluka Komisije C(2015) 8627 od 7. prosinca 2015.

³ Odluka Komisije C(2016) 7258 od 17. studenoga 2016.

⁴ Odluka Komisije C(2017) 2579 od 27. travnja 2017. kako je izmijenjena Odlukom Komisije C(2018) 1258 od 23. veljače 2018.

⁵ Taj iznos uključuje 16,5 milijuna EUR dobrovoljnih doprinosa različitih država članica.

iskoristiti primjenom ključa raspodjele doprinosa država članica iz 10. ERF-a⁶. Kako bi se ta sredstva nadopunila iz pričuve za ostvarenje postignuća (*réserves non-mobilisables*), dodatna će se sredstva za APF mobilizirati iz pričuve 11. ERF-a za nacionalne okvirne programe/regionalne okvirne programe (NIP/RIP) (369 000 000 EUR).

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

U Globalnoj strategiji EU-a⁷ mir i sigurnost definiraju se kao jedan od ključnih interesa EU-a, uz napomenu da je sigurnost unutar Europe isprepletena s mirom u susjednim i okolnim regijama. Obnovljenim Europskim konsenzusom o razvoju⁸ iz 2017. „mir” se određuje kao jedno od pet središnjih područja te se ponovno potvrđuje predanost EU-a globalnom poretku utemeljenom na pravilima i multilateralizmu.

APF je jedan od ključnih instrumenata za provedbu suradnje u vezi s pitanjima mira i sigurnosti između Afrike i EU-a prema Zajedničkoj strategiji Afrike i EU-a koja je donesena u Lisabonu 2007. Na četvrtom sastanku na vrhu Afrike i EU-a 2014. mir i sigurnost ponovno su potvrđeni kao jedno od pet prioriteta područja za provedbu Zajedničke strategije. Na 5. sastanku na vrhu Afričke unije i EU-a u studenome 2017. čelnici su postigli dogovor o četiri zajednička strateška prioriteta za razdoblje do sljedećeg sastanka na vrhu, od kojih je jedan bio „Podrška otpornosti, miru, sigurnosti i upravljanju”. Na temelju Novog europskog konsenzusa o razvoju u kojem se podsjeća na povezanost sigurnosti i razvoja te na temelju globalne strategije EU-a koja naglašava potrebu za integriranim pristupom sukobima, središnje mjesto u partnerstvu Afrike i EU-a i dalje zauzima suradnja u području mira i sigurnosti. U tom su kontekstu Europska komisija i Komisija Afričke unije 23. svibnja 2018. potpisale Memorandum o razumijevanju o miru, sigurnosti i upravljanju, koji služi kao okvir za pojačanu suradnju između Afričke unije i EU-a pri suočavanju s izazovima u području mira i sigurnosti.

Uz omogućavanje nastavka aktivnosti APF-a do 2020. ovaj će prijedlog pridonijeti i postizanju ciljeva održivog razvoja, posebno cilja broj 16: „Promicati miroljubiva i uključiva društva za održiv razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama”.

APF se redovito financira iz omotnice unutar AKP-a u okviru ERF-a. Aktivnosti koje se financiraju dodatnim sredstvima dodijeljenima APF-u iz pričuve za ostvarenje postignuća (*réserves non-mobilisables*) i dalje će biti usklađene s općim i posebnim ciljevima APF-a navedenima u strategiji o suradnji unutar AKP-a⁹.

Dodatna će se sredstva upotrebljavati u skladu s pravilima i postupcima koji se primjenjuju za 11. ERF. Programiranje tih sredstava utvrdit će se u sljedećem programu djelovanja APF-a za

⁶ To nije presedan u pogledu mogućeg budućeg korištenja sredstava koja su opozvana iz prethodnih ERF-ova, koje je podložno odluci koju države članice donose za svaki pojedinačan slučaj, u skladu s člankom 55. Uredbe Vijeća (EU) 2018/1877 od 26. studenoga 2018. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond.

⁷ Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa. Globalna strategija Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku, lipanj 2016.

⁸ Zajednička izjava Vijeća i predstavnika vlada država članica koji se sastaju u Vijeću, Europskog parlamenta i Komisije (2017/C 210/01): Novi europski konsenzus o razvoju „Naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost”, 7. lipnja 2017.

⁹ Odluka Komisije C(2015) 7766 od 13. studenoga 2015. o donošenju strateškog dokumenta i okvirnog programa za suradnju unutar AKP-a između Europske unije i Skupine država AKP-a za razdoblje od 2014. do 2020.

razdoblje 2019.–2020., što zahtijeva odobrenje COREPER-a prije nego što ga Komisija donese, kako je predviđeno člankom 15. točkom (b) Provedbene uredbe o 11. ERF-u¹⁰.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Nije primjenjivo.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Članak 1. stavak 4. Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u¹¹.

U članku 1. stavku 4. Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u zahtijeva se da Vijeće jednoglasno donese svoju odluku.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Nije primjenjivo.

ERF se uspostavlja unutarnjim dogovorom predstavnika država članica te se njime predviđa mogućnost korištenja opozvanih sredstava ako se Vijeće s time složi¹².

- **Proporcionalnost**

Prijedlog, a posebno predloženi iznosi, temelje se na sveobuhvatnoj analizi koju su provele službe Komisije i ESVD. Prijedlog se temelji i na pretpostavci da će drugi partneri financijski pridonijeti nastojanjima, među ostalim da će države članice Afričke unije postupno ispuniti obvezu preuzetu u lipnju 2015. tijekom sastanka na vrhu Afričke unije u Johannesburgu u Južnoj Africi na temelju koje bi njihov doprinos operacijama potpore miru do 2020. trebao iznositi 25 %, te da će i drugi donatori, uključujući UN, dati svoj doprinos. Nadalje, države članice EU-a mogu prenijeti vlastite dobrovoljne doprinose preko APF-a.

Afrička unija je u srpnju 2016. donijela odluku o uvođenju pristojbe od 0,2 % na prihvatljivi uvoz za financiranje Afričke unije. Svrha je odluke osigurati pouzdano i predvidljivo financiranje kontinentalnog mira i sigurnosti s pomoću Fonda za mir Afričke unije. Provedba potrebnog zakonodavstva i praktičnih mjera napreduje u državama članicama AU-a, ali različitim brzinom.

- **Odabir instrumenta**

ERF je jedini izvor financiranja APF-a na razini EU-a. S obzirom na zakonska ograničenja, postojeći instrumenti EU-a koji se financiraju iz općeg proračuna Unije ne smiju se upotrebljavati za operacije s posljedicama u području vojske ili obrane ili za potporu vojnih korisnika osim za izgradnju kapaciteta za potporu razvoju i sigurnosti u svrhu razvoja.

¹⁰ Uredba Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015.

¹¹ Unutarnji sporazum između predstavnika vlada država članica Europske unije, koji su se sastali u okviru Vijeća, o financiranju pomoći Europske unije na temelju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020., u skladu sa Sporazumom o partnerstvu AKP-EU, i o dodjeli financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje dio četvrti Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 210, 6.8.2013., str. 1.).

¹² Članak 1. stavak 4. Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u i članak 55. Uredbe Vijeća (EU) 2018/1877 od 26. studenoga 2018. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond.

U skladu s člankom 1. stavkom 4. Unutarnjeg sporazuma između predstavnika vlada država članica Europske unije, koji su se sastali u okviru Vijeća, o financiranju pomoći Europske unije na temelju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020., u skladu sa Sporazumom o partnerstvu AKP-EU, i o dodjeli financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje dio četvrti Ugovora o funkcioniranju Europske unije Vijeće odlučuje o prijedlogu Komisije.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo.

- **Primjerenost propisa i pojednostavljivanje**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

Jačanje dimenzije ljudskih prava u sprečavanju sukoba, upravljanju krizama i procesima nakon sukoba jedno je od ključnih područja suradnje u okviru prioritetnog područja JAES-a „Mir i sigurnost”. U Memorandumu o razumijevanju o miru, sigurnosti i upravljanju Afričke unije i EU-a, koji je potpisan u svibnju 2018., dodatno se ističe središnja uloga ljudskih prava, uključujući borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja povezanog sa sukobima, u postizanju mira i sigurnosti na afričkom kontinentu.

U okviru programa djelovanja APF-a za razdoblje 2019.–2020. posebna pozornost posvetit će se dimenziji svih relevantnih mjera koja se odnosi na rodna pitanja i ljudska prava. Potpora će se pružati Afričkoj uniji i drugim relevantnim akterima kako bi se uspostavio kontinentalni okvir za poštovanje ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, koji će se primjenjivati na sve operacije potpore miru pod afričkim vodstvom.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije primjenjivo.

ERF nije dio proračuna EU-a.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja oni su koji se primjenjuju na 11. ERF te koji su predviđeni relevantnim višegodišnjim programima djelovanja. Dodatne relevantne mjere uključene su i u Podsjetnik o mjerama za jačanje Komisije Afričke unije, koji su 15. travnja 2016. donijele i 24. svibnja 2017. dopunile Europska komisija i Komisija Afričke unije te ih potonja mora poštovati pri provedbi ERF-a neizravnim upravljanjem.

• Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)

Nije primjenjivo.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

U članku 1. stavku 1. prijedloga predviđa se dodjela opozvanih sredstava u iznosu od najviše 445 860 000 EUR iz projekata u okviru 10. ERF-a u svrhu obnove APF-a kako bi se ispunile procijenjene financijske potrebe programa djelovanja APF-a za razdoblje 2019.–2020.

U članku 1. stavku 2. predviđa se da će se Komisiji dodijeliti najviše 14 860 000 EUR od iznosa iz stavka 1. za rashode za potporu. Taj iznos proizlazi iz korištenja omjera (3,45 %) koji je predviđen i za upravljanje sredstvima iz 11. ERF-a u članku 1. stavku 2. točki (a) Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u.

U članku 1. stavku 3. predviđa se da će se primjenjivati pravila 11. ERF-a (Provedbena i financijska uredba¹³).

U članku 2. predviđa se datum stupanja na snagu odluke.

¹³ Uredba Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015. o provedbi 11. europskog razvojnog fonda i Uredba Vijeća (EU) 2018/1877 od 26. studenoga 2018. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o dodjeli sredstava koja su opozvana iz projekata u okviru 10. europskog razvojnog fonda u svrhu obnove Instrumenta mirovne pomoći za Afriku

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Unutarnji sporazum između predstavnika vlada država članica Europske unije, koji su se sastali u okviru Vijeća, o financiranju pomoći Europske unije na temelju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020., u skladu sa Sporazumom o partnerstvu AKP-EU, i o dodjeli financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje dio četvrti Ugovora o funkcioniranju Europske unije¹⁴, a posebno njegov članak 1. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) EU je u okviru 11. ERF-a dosad dodijelio ukupno 1 627,3 milijuna EUR Instrumentu mirovne pomoći za Afriku (APF) kako bi pružio financijsku potporu odgovoru Afričke unije na postojeće i nove sigurnosne krize u Africi. Ta nastojanja u području mira i sigurnosti na afričkom kontinentu trebala bi se nastaviti u razdoblju 2019.–2020.
- (2) Potrebe APF-a za razdoblje 2019.–2020. procjenjuju se na 814 860 000 EUR.
- (3) Primjereno je upotrijebiti opozvana sredstva iz projekata u okviru 10. ERF-a kako bi se osigurala sredstva za APF do kraja 2020.
- (4) Tim bi se dodatnim sredstvima trebale financirati aktivnosti APF-a, uključujući potporu operacionalizaciji Afričke strukture za mir i sigurnost, potporu inicijativama kojima je cilj spriječiti nasilne sukobe i upravljati njima u slučaju hitnih i nepredviđenih potreba u kriznim situacijama (mehanizam brzog reagiranja), potporu operacijama potpore miru pod afričkim vodstvom, te pokriti rashodi Komisije za potporu.
- (5) Ta bi se sredstva trebala upotrebljavati u skladu s relevantnim višegodišnjim programom djelovanja APF-a i s pravilima i postupcima koji se primjenjuju na 11. ERF, kako je utvrđeno u Uredbi Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015. o provedbi 11. europskog razvojnog fonda¹⁵ i Uredbi Vijeća (EU) 2018/1877 od 26. studenoga 2018. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond¹⁶,

¹⁴ SL L 210, 6.8.2013., str. 1.

¹⁵ SL L 58, 3.3.2015., str. 1.–16.

¹⁶ SL L 307, 3.12.2018., str. 1.–21.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Iznos od najviše 445 860 000 EUR sredstava opozvanih iz projekata u okviru 10. europskog razvojnog fonda (ERF) dodjeljuje se u svrhu obnove APF-a za razdoblje od 2019. do 2020.

Od tog iznosa najviše 14 860 000 EUR dodjeljuje se Komisiji za rashode za potporu.

Ta se sredstva upotrebljavaju u skladu s pravilima i postupcima koji se primjenjuju na 11. ERF.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*